

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KỸ THUẬT CÔNG NGHIỆP

BÁO CÁO TÓM TẮT LUẬN VĂN THẠC SĨ

ĐỀ TÀI:
THIẾT KẾ, MÔ PHỎNG CƠ CẤU TIỆN BAO HÌNH
RĂNG CÀU VÀ CHẾ TẠO DAO TIỆN BAO HÌNH
RĂNG CÀU TRÊN MÁY CNC.

Học Viên: Dương Đức Huy

Lớp: CHK12 CTM

Chuyên ngành: Công nghệ Chế tạo máy

HDKH: TS. Hoàng Vị

THÁI NGUYÊN - 2011

Số hóa bởi Trung tâm Học liệu – Đại học Thái Nguyên
<http://www.lrc-tnu.edu.vn>

LỜI CAM ĐOAN

Tác giả xin cam đoan luận văn này là công trình do tôi tổng hợp và nghiên cứu. Trong luận văn có sử dụng một số tài liệu tham khảo như đã nêu trong phần tài liệu tham khảo đã được trích dẫn. Các kết quả tính toán, mô phỏng được thực hiện dưới sự hướng dẫn của **TS. Hoàng Vị** là trung thực và chưa từng được công bố trong bất kỳ công trình nào khác.

Tác giả

Dương Đức Huy

Lời cảm ơn

*Bằng tất cả sự kính trọng xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc tới TS. Hoàng Vị-
đã tận tình hướng dẫn tôi trong suốt quá trình nghiên cứu và hoàn thành luận văn.*

*Đồng thời, xin chân thành cảm ơn Ban giám hiệu trường Đại học Kỹ thuật
Công nghiệp, Khoa Đào tạo sau đại học đã tạo mọi điều kiện thuận lợi cho tôi
trong quá trình học tập, nghiên cứu và thực hiện bản luận văn này.*

*Xin cảm ơn gia đình, đồng nghiệp và người thân đã động viên giúp đỡ tôi
trong suốt thời gian học tập nghiên cứu và hoàn thành luận văn.*

Xin trân trọng cảm ơn!

Tác giả

Dương Đức Huy

MỤC LỤC

Nội dung	Trang
Lời cam đoan.....	1
Lời cảm ơn	2
Mục lục	3
Danh mục chữ viết tắt	7
Danh mục các hình vẽ, ảnh chụp, đồ thị	8
Phần mở đầu	11
1. Tính cấp thiết của đề tài	11
2. Ý nghĩa khoa học và thực tiễn của đề tài	11
3. Mục tiêu của đề tài	12
4. Phương pháp nghiên cứu	12
5. Nội dung nghiên cứu và kết quả dự kiến của đề tài	12
CHƯƠNG I. TỔNG QUAN VỀ TRUYỀN ĐỘNG BÁNH RĂNG VÀ CƠ CẤU RĂNG CẦU	
1.1. Truyền động bánh răng	13
1.1.1. Định nghĩa cơ cấu bánh răng	13
1.1.2. Phân loại cơ cấu bánh răng	13
1.1.3. Biên dạng thân khai	14
1.2. Cơ cấu răng cầu	14
1.2.1. Cơ sở hình học của cơ cấu răng cầu	16
1.2.1.1. Sự hình thành bề mặt vành răng cầu thân khai.....	16
1.2.1.2. Sự hình thành răng cầu vành răng thân khai	17
1.2.2. Đặc điểm kết cấu và lắp ráp của cơ cấu răng cầu	18

1.2.3. Đặc điểm truyền động của cơ cấu răng cầu	20
1.2.4. Điều kiện ăn khớp đúng của cơ cấu răng cầu	20
1.2.5. Điều kiện truyền động liên tục của cơ cấu răng cầu	21
1.2.6. Phương trình tham số biên dạng của chi tiết dẫn động.....	21
1.2.7. Phân tích động học cơ cấu răng cầu	26
1.2.7.1. Mô hình toán học chuyển động của cơ cấu răng cầu	26
1.2.7.2. Phân tích động học cơ cấu răng cầu	27
1.2.7.3. Phân tích động học cơ cấu đĩa răng- răng vành cầu.....	31
1.2.8. Kiểu truyền động hành tinh của cơ cấu răng cầu.....	32
1.2.9. Kết luận	35
CHƯƠNG 2. PHƯƠNG PHÁP CHẾ TẠO BÁNH RĂNG	
2.1. Phương pháp chế tạo bánh răng	36
2.1.1. Phương pháp chép hình	36
2.1.2. Phương pháp bao hình	36
2.2. Phương pháp chế tạo răng cầu	37
2.2.1. Đặc điểm hình học của bộ truyền	37
2.2.2. Phương pháp chép hình	38
2.2.3. Phương pháp bao hình	39
2.3. Tiện chép hình	39
2.4. Phay chép hình	43
2.5. Mài chép hình	47
2.6. Tiện bao hình	48
2.7. Phay và mài bao hình	48
2.8. Kết luận	49

CHƯƠNG 3. THIẾT KẾ, MÔ PHỎNG CƠ CẤU TIỆN BAO HÌNH RĂNG CẦU

3.1. Thiết kế các chuyển động bao hình	50
3.1.1. Sơ đồ cấu trúc động học của tiện bao hình	50
3.1.1.1. Sơ đồ gia công	50
3.1.1.2. Thiết lập sơ đồ cấu trúc động học	51
3.1.2. Các vấn đề về dao tiện bao hình	52
3.1.3. Các vấn đề về máy	52
3.2. Mô phỏng cơ cấu tiện bao hình răng cầu	52
3.2.1. Giới thiệu về phần mềm Pro/engineer wildfire 5.0	53
3.2.2. Mô phỏng tiện bao hình răng cầu bằng phần mềm Pro/Engineer.	54
3.3. Kết luận	57

CHƯƠNG 4. THIẾT KẾ CHẾ TẠO DAO TIỆN BAO HÌNH GIA CÔNG RĂNG CẦU

4.1. Cơ sở thiết kế dao tiện bao hình	58
4.1.1. Nguyên lý hình thành biên dạng răng dao	58
4.1.2. Thanh răng cầu của vành răng cầu lõm	59
4.1.3. Thanh răng cầu của vành răng cầu lồi	59
4.1.4. Các bán kính cung tròn của thanh răng so với trục quay XX, X'X'.	60
4.1.5. Các chuyển động khi cắt răng bằng dao tiện bao hình	62
4.1.6. Profile răng dao	63
4.2. Tạo hình dao tiện bao hình	66
4.2.1. Phay thô các rãnh răng	66
4.2.2. Phay hót lưng rãnh răng dao	67
4.2.3. Phay hót lưng đỉnh răng dao tiện	67

4.2.4. Mài mặt trước trên máy mài phẳng	68
4.3. Chế tạo dao tiện bao hình răng cầu	68
4.3.1. Lựa chọn phương pháp và vật liệu chế tạo	68
4.3.2. Giới thiệu về máy phay CNC DMU 50	69
4.3.3. Chế tạo dao tiện bao hình răng cầu lồi	70
4.3.4. Chế tạo dao tiện bao hình răng cầu lõm	76
4.4. Kết luận.....	77
KẾT LUẬN CHUNG	
Tài liệu tham khảo	81

DANH MỤC KÍ HIỆU VÀ CHỮ VIẾT TẮT

CNC	Computer Numerical Control
CAD	Computer Aided Design
CAM	Computer Aided Manufacturing
CAE	Computer Aided Engineering
CIM	Computer integrated manufacturing

DANH MỤC CÁC HÌNH VẼ - ĐỒ THỊ - ẢNH CHỤP

TT	Hình	Nội dung	Trang
1	Hình 1.1.	Cơ cấu bánh răng	13
2	Hình 1.2.	Đường thân khai của đường tròn	14
3	Hình 1.3.	Cơ cấu răng cầu Trallfa	15
4	Hình 1.4.	Cơ cấu răng cầu vành răng thân khai	16
5	Hình 1.5.	Sự hình thành bề mặt vành răng thân khai	16
6	Hình 1.6.	Sự hình thành răng cầu vành răng thân khai	18
7	Hình 1.7.	Sơ đồ lắp ghép cơ cấu răng cầu	19
8	Hình 1.8.	Mặt nón ăn khớp của cơ cấu răng cầu	19
9	Hình 1.9.	Hệ trục tọa độ của cơ cấu răng cầu thân khai	22
10	Hình 1.10	Hệ trục tọa độ của cơ cấu răng cầu	24
11	Hình 1.11.	Phép quay của 2 hệ trục tọa độ quanh trục	27
12	Hình 1.12	Mối quan hệ giữa góc quay và tọa độ trên hình cầu truyền động	28
13	Hình 1.13.	Hệ trục tọa độ của cơ cấu đĩa răng-răng cầu	31
14	Hình 1.14.	Kiểu truyền động hành tinh của cơ cấu BR cầu	33
15	Hình 1.15.	Kiểu truyền động hành tinh đơn giản	34
16	Hình 2.1.	Cắt răng theo phương pháp chép hình	36
17	Hình 2.2.	Cắt răng theo nguyên lý bao hình	37
18	Hình 2.3.	Hình thành vành răng cầu lồi	38
19	Hình 2.4.	Hình thành vành răng cầu lõm	38
20	Hình 2.5.	Sơ đồ gia công tiện chép hình răng cầu	40
21	Hình 2.6.	Dao tiện chép hình răng cầu	40
22	Hình 2.7.	Sơ đồ tính thiết kế dao tiện chép hình	41
23	Hình 2.8.	Sơ đồ gia công phay chép hình răng cầu	43
24	Hình 2.9.	Dao phay ngón	45

25	Hình 2.10.	Sơ đồ hót lạng dao phay ngón	46
26	Hình 2.11.	Sơ đồ gia công mài chép hình răng cầu	47
27	Hình 2.12.	Đá mài chép hình răng cầu	47
28	Hình 3.1.	Sơ đồ gia công khi tiện bao hình răng cầu	50
29	Hình 3.2.	Sơ đồ cấu trúc động học khi tiện bao hình răng cầu	51
30	Hình 3.3.	Giao diện của phần mềm Pro/engineer wildfire 5.0	54
31	Hình 3.4.	Xác định vị trí giữa phôi và dao tiện bao hình	54
32	Hình 3.5.	Bắt đầu cắt	55
33	Hình 3.6.	Đang cắt	55
34	Hình 3.7.	Hoàn thành quá trình cắt	56
35	Hình 3.8.	Kết thúc quá trình gia công	56
36	Hình 4.1.	Thanh răng cầu	58
37	Hình 4.2.	Chi tiết răng cầu lồi và răng cầu lõm	58
38	Hình 4.3.	Thanh răng răng cầu lõm	59
39	Hình 4.4.	Thanh răng sinh dao tiện răng cầu lõm	59
40	Hình 4.5.	Thanh răng cầu lồi	60
41	Hình 4.6.	Thanh răng sinh dao tiện răng cầu lồi	60
42	Hình 4.7.	Thanh răng cầu lõm	60
43	Hình 4.8.	Thanh răng cầu lồi	61
44	Hình 4.9.	Các thành phần chuyển động	62
45	Hình 4.10	Dao tiện bao hình răng cầu lõm	63
46	Hình 4.11.	Dao tiện bao hình răng cầu lồi	64
47	Hình 4.12.	Các profile răng dao	65
48	Hình 4.13.	Phay rãnh răng dao	66
49	Hình 4.14.	Phay hót lạng rãnh răng dao	67
50	Hình 4.15	Phay hót lưng đỉnh răng dao	67